

НАСЛЕДНО ПРАВО

ЗАВЕШТАЈНО РАСПОЛАГАЊЕ СУПРУЖНИКА ЗАЈЕДНИЧКОМ ИМОВИНОМ

Кад супружници завештањем располажу заједничком имовином, ваљаност завештајног располагања сваког од завешталаца цени се независно једно од другог.

Из образложења:

„Према утврђеном чињеничном стању дана 26.3.1998. године сачињено завештање којим су својом имовином за живота располагали П. (Ј) Ј. и његова супруга П.З. Своју имовину П.З. је завештала свом сину Ј, овде првоозначеном туженом и својој ћерки З.В, овде тужиљи, док је завешталац П.Ј. своју имовину завештао сину Ј, затим тужиљи и унуку П.М.М. Сачињавању и потписивању завештања присуствовали су завештајни сведоци и то П.О. рођени брат завештаоца П.Ј. и Х.П. који су потврдили да је у њиховом присуству сачињено и потписано завештање и да исто садржи вољу завешталаца.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, због погрешне примене члана 113. Закона о наслеђивању. По жалби тужених, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и тужбени захтев одбио као неоснован, јер је закључио да се у конкретном случају не ради о ништавости, већ о рушљивости правног посла.

Према својој форми и садржини наведено завештање не представља заједничко завештање брачних супружника, сада пок. П.З. и П.Ј, већ је у суштини реч о два завештања којима су завештаоци располагали својом имовином остављајући је у наслеђе трећим лицима. Стога се у конкретном случају цени ваљаност завештајног располагања сваког од завешталаца посебно и независно један од другог.

Тужилца тужбеним захтевом тражи утврђење ништавости завештања која су сачинили њени родитељи. Ревизијски суд не прихвата правно становиште другостепеног суда да се у конкретном случају очигледно ради о релативној ништавости (рушљивости) завештања, будући да постоји недостатак форме у коме је завештање сачињено, па овакав недостатак не може водити његовој ништавости, као што је тужилца захтевала у овом поступку. Неспорна је чињеница да је један од завештајних сведока био П.О, рођени брат завештаоца П.Ј. То је у супротности са чланом 113. Закона о наслеђивању, којим је између осталог прописано да не могу бити завештајни сведоци нити могу сачинити завештање по завештаочевом казивању у својству судије, односно овлашћеног лица, ако се завештање сачињава по правилима судског завештања, између осталог његови сродници у побочној линији до четвртог степена сродства закључно. Наведено указује на чињеницу да приликом закључења завештања нису били поштовани услови прописани Законом о наслеђивању. Тужилца је определила захтев за утврђење ништавости завештања, па иако се у тужби позивала на разлоге рушљивости завештања, због повреде облика завештања у смислу члана 168. Закона о наслеђивању. Правне последице код ништавог и рушљивог завештања су исте, па се стога сматра да завештање није никада било сачињено, јер захтев за утврђење ништавости садржи у себи и захтев за рушљивост завештања. Стога је ревизијски суд на основу процесног овлашћења из члана 407. став 1. Закона о парничном поступку, делимично усвојио ревизију, тако што је другостепену пресуду преиначио у односу на завештање пок. П.(Ј) Ј, жалбу тужених одбио као неосновану и потврдио првостепену пресуду у делу којим је утврђено да је ништаво завештање које је сачинио пок. П. (Ј) Ј, дана 26.3.1998. године.

У погледу завештања које је сачинила пок. П.З, ревизијски суд сматра да је исто сачињено у складу са одредбама Закона о наслеђивању, и да нема других недостатака који би га чинили ништавим."

(Сентенца из пресуде Врховног касационог суда Рев 1827/10 од 18.01.2011. године, утврђена на седници Грађанског одељења 12.03.2012. године)